

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 23. junija 1934.

Štev. 70.

Sanacija bank

V »Politiki« je objavil o tem vprašanju dr. Ivo Belin zanimiv članek, ki že vsled svojih konkretnih predlogov zahteva javno diskusijo. Dr. Belin predlaga namreč, da vsi denarni zavodi odpišejo vse svoje izgube in da nato vlagatelji izpopolnijo delniški kapital zavodov s tem, da izpremenijo svoje vloge v delnice. Država, in ne vlagatelji sami, pa naj odloča, kdaj se ta izprememba izvrši.

Svoj predlog utemeljuje dr. Belin na kratko tako-le:

Kriza naših denarnih zavodov ni le v tem, da so nelikvidni, temveč imajo mnogi zavodi tudi znatne dvomljive terjatve. Potrebni bodo zato pri mnogih zavodih znatni odpisi. Zato za normalizacijo poslovanja denarnih zavodov samo odložitev plačil ne zadostuje, temveč treba resnično pogledati v oči in odpisati izgube. Širokogrudnost pri podeljevanju kreditov je povzročila te izgube, ki obstoje že dolgo vrsto let. Kriza zaupanja je samo pospešila poostreitev stanja v denarništvu, ker je morala politika dolgoročnega financiranja z vlogami a vista doživeti polom.

V vseh državah je bil prvi korak k sanaciji odpis izgub, deloma tudi na račun celote (kar mi podčrtujemo). Šele po odpisu izgub, ko so pomenile bilance realno stanje, se je moglo misliti na pridobitev novih sredstev.

Mi smo se postavili na stališče, da morajo nositi izgube le direktno prizadeti, ker nam naša finančna situacija ni dopuščala druge rešitve. Toda s samim odpisom položaj še ni zboljšal, ker denarni zavodi potrebujejo lastna sredstva, da se njih delo rentira. Denarni zavodi morajo zato po odpisu izgub ustvariti novo glavnico.

O javnem podpisovanju delniškega kapitala ne more biti niti govora in zato preostaja kot edino sredstvo to, da vlagatelji podpišejo novo glavnico. Če tega ne store, preostaja zavodom samo likvidacija, ki bi trajala najmanj 20 do 30 let, dokler se popolnoma ne likvidira vprašanje kmet-skih dolgov.

Vlagatelji bodo morali zato del svojih vlog spremeniti v delnice in dobiti mesto v upravi zavodov, kajti ni drugega sredstva za prosperiteto zavodov, kakor da se izgube odpišejo in delniška glavnica dopolni.

Deloma predvideva tak način sanacije tudi že uredba o sanaciji denarnih zavodov, predpisuje pa se pri tem procedura, ki sanacijo le zavlačuje. Toda zavlačevati se ne sme več, ker traja kriza že tretje leto in ker je v drugih državah sanacija v glavnem že izvršena in denarni zavodi že normalno poslujejo, čeprav v manjšem obsegu.

Po predpisih uredbe se izpreminjajo vloge v delnice, če se za to izjavi večina vlagateljev. Pri večjih zavodih je vlagatelj v desetletje, pri nekem zavodu celo več ko 100.000. Ni zato pričakovati, da bi se mogla izvesti izprememba vlog v delnice s sklepom večine vlagateljev in je zato potrebno, da se takšna izprememba **naravnost dekretira** ali od posvetovalnega odbora ali od trg. ministra ali pa od ministrskega sveta, kar se je v drugih državah tudi zgodilo. Zlasti pri velikih zavodih je dekretiranje edini način sanacije. V tem smislu naj se izpremeni uredba o sanaciji denarnih zavodov.

Ostaja še vprašanje novih sredstev, ki bi omogočila denarnim zavodom plodonosno delo. Prvi pogoj za to pa je popolno razčiščenje položaja vsakega denarnega zavoda. Šele po odpisu vseh izgub in po dopolnitvi glavnice po upnikih more biti govora o novih sredstvih. Ta pa se bodo potem našla že sama, seveda le postopoma. Toda tudi potreba likvidiranja ni tako znatna, pa radikalno izvršeni sanaciji bodo začele prihajati tudi nove vloge, sčasoma

bo mogla pomagati tudi Narodna banka in polagoma se bo prišlo tako do normaliziranja poslovanja.

Če se to ne stori, obstoji nevarnost, da bo moral zavod za zavodom likvidirati, vlagatelji pa bi pri tem dobili mnogo manj, kakor po tudi najbolj radikalni sanaciji.

Predlog dr. Ivana Belina je gotovo vsega upoštevanja vreden, vendar se z njim ne strinjamo. Predvsem smo proti vsakemu dekretiranju, ker nismo tega optimističnega mnenja, da bi bilo vsako dekretiranje tudi pravilno. Smo pa tudi mnenja, da sme dekretirati le tisti, ki naj stori za sanacijo. Če so v drugih državah kar vlade dekretirale, kako izvesti sanacijo, je to bilo utemeljeno zaradi tega, ker so dale države tudi sredstva za sanacijo zavodov. Kdor daje ima šele pravico, da odloča. Če pa so denarni zavodi prepričani samim sebi, potem naj imajo tudi sami pravico, da odločajo o svoji sanaciji. Izkušnja je nadalje tudi že dokazala, da si tudi denarni zavodi pod zaščito morejo sami pomagati in marsikateri teh zavodov bi bil že danes iz težave, če bi našel več podpore pri Narodni banki. Tako poznamo zavod, ki ima 40 milijonov Din denarja v gotovini, oziroma takoj razpoložljivega, kateremu pa ves ta denar ne donaja skoraj nobenih obresti, ker ga mora iz strahu za svojo likvidnost držati v blagajni brez vsakega donosa obresti. Če bi bila kreditna politika Narodne banke drugačna, bi se zavodu ta denar obrestoval in kljub temu se ne bi bilo bati za njegovo likvidnost. A že samo z obrestmi tega danes nedonosega kapitala bi mogel v nekaj letih izvesti vse odpise, kolikor jih ni že izvršil.

Je pa tudi vprašanje, če bi izprememba

vlog v delnice denarnim zavodom bistveno pomagala in če ne bi bila ta izprememba le bolj papirnata operacija. Kajti zavodi potrebujejo denar, da morejo v denarju izplačevati svoje obveznosti, ker le tako bo premagana kriza zaupanja. Velika nevarnost pa je, da bi dekretirana izprememba vlog v delnice krizo zaupanja samo še povečala, ker bi vlagatelji verjetno dejali, da so sedaj postale še njih vloge toliko vredne ko delnice. Pri tem pa tvorijo še posebno poglavje vloge v komunalnih zavodih in drugih zavodih, za varnost katerih jamčijo mesta in javne korporacije z svojo davčno močjo. Ni mogoče reči, da bi te vloge imele tudi že nominalno manjšo vrednost in tu se znižanje vrednosti vlog že dotika vprašanje **znižane vrednosti denarja**. Ne gre več tu le za zadevo vlagateljev, temveč vsega prebivalstva. Končno ne sme priti do tega, da bi imela jamstva mest le papirnatost veljavo, ker bi to zopet samo povečalo krizo zaupanja.

Sanacija bank je vprašanje kardinalne važnosti za vse naše narodno gospodarstvo in zato je pozdraviti vsako pobudo, ki bi mogla pospešiti sanacijo. Mnenja smo, da ni verjetno, da bi bilo mogoče, da bi en predlog mogel povedati pot za sanacijo vseh zavodov. Zato tudi mislimo, da bi dr. Belinov predlog pač mogel kakšnemu zavodu pokazati pot, a vsem ne, kar govori proti vsakemu dekretiranju sanacije. Še vedno pa je jasno, da je mogoče izvesti sanacijo denarnih zavodov le z dejansko pomočjo, da bodo denarni zavodi mogli povečati svoje poslovanje. Brez te denarne pomoči pa ostaja sanacija le v stadiju debatiranja, v kolikor pač posamezni zavodi vsled svoje že vedno dobre solidnosti ne bi našli sami poti k rešitvi.

Na obali Črnega morja

Slavnostna seja v trgovski zbornici v Varni — nove manifestacije bolgarsko-jugoslovanskega zblizanja

V mogočni palači trg. industrijske zbornice je bila drugi dan ob 9. dopoldne sklicana v čast jugoslovanskim gostom svečana seja. Poleg jugoslovanskih gostov so se udeležili seje tudi vsi predstavniki mesta in oblasti ter polnoštevilno tudi člani zbornice. Slavnostno zborovanje je otvoril predsednik zbornice Bojan Abadžijev, ki pozdravlja združene gospodarstvenike obeh bratskih narodov.

Nato se spominja ravnokar sklenjene trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarsko, ki je posebno pomembna, ker se z njo odpira tranzitni promet za bolgarsko blago skozi Jugoslavijo, kakor je že nekoč šel srbski tranzit skozi Bolgarsko na morje (za časa carinske vojne z Avstrijo). Ta tranzitni promet more postati zelo pomemben, saj bi mogla znašati njegova vrednost več sto milijonov lejev.

Nova trgovinska pogodba pa odpira še druge možnosti bolgarsko-jugoslovanskega gospodarskega sodelovanja. Obe državi sta sicer pretežno agrarni in izvažata precej isto blago, ko jajca, perutnino, sadje, grozdje. To blago si danes na tujih trgih medsebojno konkurira. Zato bi bil potreben sporazum, ki bo onemogočil to medsebojno konkurenco na tujih trgih.

Vsled zemljepisne lege se obe državi izpopolnjujeta in v tem smislu bi bilo tudi treba uravnati produkcijo med obema državama. S tem pa postaja vedno nujnejša carinska unija med obema državama, ker šele z njo bo mogoče res pravo gospodarsko zblizanje. Predlaga zato, da se z obeh strani dela na to, da se ustanove posebni gospodarski odbori, in sicer za vsak izvozni predmet posebej. Na ta način bi bila ustvarjena zdrava podlaga za skupno delo na tujih trgih in za dvig cene pridelkov obeh držav.

Nato je podal predsednik Abadžijev nekoliko podatkov o gospodarstvu z okoliša

varnenske zbornice. Področje zbornice obsega približno 16.500 km² in ima približno 1.150.000 prebivalcev. Zbornica ima tri odseke, trgovskega, industrijskega in obrtniškega. Obrti se dele na 12 skupin. Vseh obrtnikov je nekaj nad 20.000. Proračun Zbornice pa znaša okoli 23.000.000 lejev. Zbornica potrebuje tako velik proračun, ker ji nalaga prosvetno delo zelo velika bremena. Pred 22 leti je ustanovila Zbornica trgovsko srednjo šolo, ustanovila je nadalje obrtno nadaljevalno šolo in vzdržuje več tečajev, zlasti za mojstrske izpite. Vse šole in tečaji so zelo dobro obiskani, zlasti od okoliških kmetijskih sinov.

Zelo močno je razvita na področju zbornice industrija, zlasti trikotarstva in pa predilna. Vseh industrijskih podjetij je okoli 250.

Od trgovine je zlasti razvita izvozna. Samo izvoz živine je dosegel v letu 1931. vrednost nad 220 milijonov lejev.

Predsednik Abadžijev je nato podal še podrobne podatke o stanju kmetijstva, živinoreje, denarništvu, ki je posebnovarnenskem okraju zelo razvito. (Ljudskih hranilnic je v okolišu 53, v Varni pa je 8 bank.) O velikem razvoju izvozne trgovine priča tudi varnenska borza. Podrobne podatke je podal predsednik Abadžijev tudi o izvozni trgovini. Poleg živine se zlasti izvažajo bob, jajca, sončarice, tekstilno blago in razna olja. — Ko je podal predsednik Abadžijev sliko o trgovski važnosti varnenskega pristanišča, je še enkrat pozdravil jugoslovanske goste, nakar je prevzel besedo vodja jugoslovanske delegacije Petković.

Namen naših medsebojnih obiskov je bil z medsebojnim spoznavanjem ustvarjati podlago za medsebojno zblizanje. Pristrčni sprejemi, ki smo jih bili deležni na vsej svoji poti po Bolgarski, pa so daleko presegli ta cilj. Vse naše potovanje se je

izpremenilo v mogočno manifestacijo bolgarsko-jugoslovanskega bratstva. In to nam daje prepričanje, da smo mi privredniki krenili na najbolj pravilno pot.

Naša glavna zahteva, da se poveča zamenjava blaga med Jugoslavijo in Bolgarsko, je omogočena s sklenitvijo nove trgovinske pogodbe in veterinarne konvencije. Odrpno nam je s tem široko polje dela. Toda zavedati se moramo, da je nastopila nova doba in da so zato potrebne tudi nove metode. Liberalizem se umika po vsem svetu in tudi pri nas etatizmu. Prepričan sem, da bomo z iskrenim sodelovanjem našli pravilne metode za naše skupno delo. To naj se v prvi vrsti razteza na gospodarsko polje, a bo moralo potem preiti tudi na politično. (Viharno odobranje.)

Koncem svojega govora se je zahvalil g. Petković predsedniku Abadžijevu za njegov informativni govor, s katerim je dal polno pobud za praktično sodelovanje obeh narodov.

In potem je prišel najlepši trenutek vse seje, ko je vstal sivolasi častni predsednik zbornice Genov. Imel je v rokah krasen šopek rož in cvetic, ki ga je izročil voditelju jugoslovanske delegacije g. Petkoviću z besedami:

»Kakor tvorijo vse te rože, združene v eno, razkošen šopek, tako predstavljajo tudi po krvi in veri bratski hrvaški, slovenski, srbski in bolgarski narodi, združeni v eno, razkošen šopek, ki ga pokažemo vsej Evropi, da vidi, da imamo eno srce in eno misel.«

Gromoviti »živio« in »hura«-klici so zazorili po dvorani gg. Genov in Petković pa sta si segla v roke in se poljubila. Tako se je iz srca prihajajočo in v srce segajočo manifestacijo bolgarsko-jugoslovanske skupnosti zaključila slavnostna seja varnenske zbornice.

(Dalje prihodnjič)

ZUNANJA TRGOVINA BOLGARSKE

v I. tromesečju.

Bolgarska je izvozila v prvem tromesečju po vrednosti blaga:

	1934		1933	
	v mil. levov	%	v mil. levov	%
v Nemčijo	310,5	46,6	247,5	48,0
Italijo	75,8	11,4	41,0	8,0
Belgijo	49,7	7,5	20,4	4,0
Nizozemsko	42,8	6,4	17,6	3,4
Španijo	33,2	5,0	7,9	1,5
Egipt	21,7	3,3	19,6	3,8
Turčijo	20,6	3,1	2,5	0,5
Švico	18,2	2,7	26,4	5,1
Avstrijo	13,2	2,0	30,2	5,9
Dansko	13,0	2,0	7,9	1,5
Palestino	12,0	1,8	6,9	1,3
Anglijo	11,2	1,7	8,0	1,6
Francijo	5,7	0,9	26,3	5,1
Poljsko	5,3	0,8	20,4	4,0
Češkoslovaško	5,2	0,8	4,4	0,9
U. S. A.	4,5	0,7	9,8	1,9
Rumunijo	3,6	0,5	4,9	1,0
Jugoslavijo	1,5	0,2	1,0	0,2
Druge države	8,3	1,3	5,6	1,1
Nedoločeno	8,8	1,3	5,6	1,1
Skupaj	665,8	100,0	515,6	100,0

V primeri s prvim tromesečjem v letu 1933 se je letos povečal izvoz za 150,17 milijonov ali za 29,1%.

Če pa primerjamo uvoz in izvoz Bolgarske v posamezne države, potem dobimo za prvo tromesečje to sliko:

	Uvoz	Izvoz	+ ali -
	v milijonih lejev		
Nemčija	221,9	310,5	+ 88,6
Italija	41,0	75,8	+ 34,7
Belgija	31,2	49,7	+ 18,5
Nizozemska	4,6	42,8	+ 38,2
Španija	4,8	33,2	+ 28,3
Egipt	3,3	21,7	+ 18,4
Turška	4,5	20,6	+ 16,0
Danska	0,087	13,0	+ 12,9
Palestina	2,1	12,0	+ 9,9
Anglija	23,2	11,2	- 12,0
Francija	21,3	5,7	- 15,6
Poljska	5,6	5,3	- 0,2
Češkoslovaška	13,8	5,2	- 8,6
U. S. A.	16,3	4,5	- 11,7
Rumunija	18,4	3,6	- 14,8

Zasedanje Male antante

V času, ko je razorožitveno vprašanje, poostreno vsled rivalitete med Italijo in Francijo, nevarno ogrozilo evropski mir, je ravnokar zaključeno zasedanje Male antante s poudarkom svoje popolne notranje solidarnosti naravnost odlično utrdilo evropski mir. Kajti ta solidarnost, podkrepjena s popolnim soglasjem Francije ter oprta tudi na pomembne pakte balkanskih držav na eni ter zboljšanju odnosov z Rusijo na drugi strani, je pomenila jasen opomin vsej Evropi, da vsakdo tvega lastno glavo, kdor bi skušal skaliti evropski mir. V tem je veliki pomen bukareškega zasedanja Male antante, ki je tudi vidno označen v sklepih Male antante.

V teh svojih sklepih naglašala Mala antanta:

1. da bo delala za uspeh razorožitvene konference,
2. da bo z regionalnimi pakti o medsebojni pomoči organizirala varnost,
3. da je za gospodarsko sodelovanje z vsemi državami, iz katerega pa se je Madžarska s svojim revizionizmom izključila,
4. da je odločno proti vsakim poizkusom restavracije Habsburžanov,
5. da bo nadalje gojila prijateljske stike z vsemi državami, zlasti pa s Poljsko,
6. da pozdravlja normalizacijo odnosov Čehoslovaške in Rumunije z Rusijo,
7. da pozdravlja sklepe o

ratifikaciji balkanskega pakta, 8. poudarja važnost obiskov zun. ministrov M. A. v Parizu in važnost obiskov franc. zun. ministra Barthoua, ker se je z njimi utrdila zveza s Francijo.

Svetovni tisk je naravno posvetil zasedanju Male antante vso svojo pozornost ter priznal izredno važnost bukareškega zasedanja. Zlasti ugodni so bili komentarji francoskega tiska. V drugem krogu pa so se seveda gibal komentarji italijanskega tiska, ki je zlasti nezadovoljen, ker se je Mala antanta popolnoma orientirala v francoskem smislu in ker je odločno proti vsaki reviziji.

To njeno stališče so zlasti podčrtali v svojih izjavah vsi zunanji ministri, poseben poudarek pa je dal tem izjavam francoski zunanji minister Barthou, ko je dejal, da Francija in Mala antanta ne moreta dopustiti niti misli na to, da bi se smel kdo dotakniti njihovega ozemlja. Z Malo antanto in atenskim paktom je zagotovljen mir od Prage do Ankare.

To je velika in nesporna zasluga Male antante in ta njena služba ideji miru zasluži priznanje vsega evropskega ljudstva. Kajti vsak poizkus kalitve miru se mora razbiti ob Mali antanti in njenih odličnih prijateljskih zvezah.

Novi trgovinski sporazum s Francijo

Francoska vlada je povečala Jugoslaviji uvozne kontingente

Kakor poroča »Politika«, je bil dne 18. t. m. podpisan v Parizu sporazum, s katerim je francoska vlada povečala uvozne kontingente Jugoslaviji. Glavne točke tega sporazuma bi bile naslednje:

Za jaja je dovolila francoska vlada Jugoslaviji 40 % od kontingentov, ki so rezervirani za države, za katere veljajo priporočila konference v Stresi.

Od globalnih kontingentov pa je dovolila francoska vlada Jugoslaviji te kontingente:

- 84 % za živa jagnjeta,
- 25 % za žive svinje,
- 5 % za nasoljeno meso,
- 5 % za predelano svinjsko meso,
- 5 % za konje za klanje,
- 5 % za zaklano perutnino,
- 1 % za sire,

4 % za hruške in jabolka za tretje tromesečje, za četrto tromesečje po 1-5 % globalnih kontingentov.

Poleg tega je dovoljen Jugoslaviji uvozni kontingent za les v višini 13.000 ton za čas prvega polletja. Verjetno je, da bo enaka količina dovoljena tudi za drugo polletje. Razen tega je dovoljen Jugoslaviji za l. 1934 lesni uvozni kontingent za Alžir v višini skoraj 42.000 ton.

Francoska vlada je nadalje obnovila preferencialno postopanje za jugoslovansko koruzo, ki je bilo določeno po konvenciji z 10. julija 1933. Dovoljena sta 2 kontingenta po 50.000 ton. Oba kontingenta morata biti uvožena pred 30. septembrom t. l. Višina ristorna v korist Jugoslavije je določena na 40 % francoske minimalne tarife.

Konferenca trgovsko industrijskih zbornic o novem zakonu o drž. računovodstvu

V dvorani industrijske zbornice je bila dne 19. t. m. v Beogradu konferenca trgovsko industrijskih zbornic z ozirom na novi načrt zakona o drž. računovodstvu. Iz poročila, ki je bil izdan o konferenci posnemamo:

Zakonski načrt so dobile zbornice v izjavo šele 48 ur pred njegovo predložitvijo narodni skupščini. Zato niso mogle zbornice proučiti novi načrt v vseh podrobnostih. Prvi pregled zakonskega načrta pa je dal možnost za konstatacijo, da novi načrt popravlja mnoge napake sedaj veljavnega zakona ter da je v njem tendenca, da se vse njegove določbe prilagode sedanjim potrebam in zahtevam gospodarske politike v državi. Novi načrt ima zlasti to dobro stran, da vsebuje vse odredbe, ki se dejansko tičejo državnega gospodarstva in ki so bile dosedaj razmetane v raznih uredbah, pravilnikih in predpisih. Zbornice zato pozdravljajo v načelu novi zakonski načrt, vendar pa dostavljajo te načelne in bistvene pripombe:

1. Zbornice predlagajo, da se § 113 načrta dopolni na ta način, da se morajo vse oddaje tujim podjetjem, ki presegajo vsoto 100.000 Din, pred končno odobritvijo oddaje znova oceniti od odbora za presojo državnih dobav.

2. Zbornice smatrajo za potrebno, da je trgovsko ministristvo zastopano v odboru za presojo drž. dobav po 2 zastopnikov, da bi bila s tem zagotovljena čim večja udeležba strokovnih uradnikov. Zbornice obžalujejo, da ni določena tudi udeležba zbornic in zato bodo zbornice zahtevale, da se omogoči posvetovalno sodelovanje zborničnih strokovnjakov.

3. Jamstvo tujcev naj se poviša od 10 % proračunane vsote na 15 %.

4. Zakonski načrt določa, da se sprejemajo kot jamstvo državne in od države zagotovljene obveznice od domačih ponudnikov po tečaju, ki ga določi finančni minister, od tujih ponudnikov pa po borznem te-

čaju, ki je veljal na dan, ko se položi kavgija. Zbornice predlagajo, da se od domačih ponudnikov sprejemajo državni in od države zagotovljeni papirji po nominalni vrednosti.

5. V dopolnilo § 139, ki navaja 7 primerov, ko se ne morejo vzeti v postopanje predložene ponudbe, naj se uvrstita še ta dva primera, da se sploh ne morejo vzeti v poštev ponudbe, ki so pisane v drugem ko v državnem jeziku in da morajo tuja podjetja predložiti svoje ponudbe izključno le po osebah, ki imajo po našem obrtnem zakonu pravico za izvajanje poslov one stroke, za katere se glasi ponudba.

6. Zakonski načrt določa, da za nabavo žitaric, sena in slame za vojsko sploh ni potrebna nobena licitacija, temveč da se te dobave sklenejo z neposredno pogodbo s proizvajalci ali z zadrugami. Isto se določa tudi za domačo industrijo, če nabavka ne presega 10.000 Din. S tem določilom se popolnoma izključuje sodelovanje zasebnih podjetij. Kakor znano, se ta praksa že uporablja, toda uveljavljena je bila le kot slučajna. Ta praksa pa se je izkazala kot slaba, tako za državne interese kot za interese kmetovalcev. Ta določba onemogoča zasebnemu gospodarstvu pomembne posle, je v nasprotju z načelom svobode dela, ki ga je uveljavila ustava in zato zbornice zahtevajo, da se ta določila iz načrta brišejo.

7. Z novim načrtom se ima urediti tudi vpliv tuje konkurence na naših domačih trgih. Med drugim se določajo tudi ukrepi, ki naj jih izdaja ministrski svet na predlog finančnega in v soglasju s trgovskim ministrom. Stilizacija tega predpisa pa je takšna, da bi mogla povzročiti različna tolmačenja. Zbornice zato pozdravljajo samo namero, da se zaščitijo domača industrija, zahtevajo pa, da se niti najmanj ne spreminjajo s to uredbo določila iz 9. poglavja §§ 196 do 205 našega obrtnega

zakona. Določila teh paragrafov morajo ostati v polni meri v veljavi in se morajo striktno izvajati.

Zastopniki zbornic so to spomenico izročili predsedniku finančnega odbora dr. Ninku Periću, ki je z zanimanjem poslušal izvajanja zastopnikov zbornic. Zaprošil je zastopnike zbornic, da to svojo spomenico predložijo tudi vsem članom finančnega odbora, kar so zbornice tudi storile.

Plačilo takse na plače zasebnih nameščenecv

Davčni oddelek finančnega ministristva je izdal pojasnilo glede plačila takse na plače zasebnih nameščenecv. V pojasnilu se med drugim pravi: Zasebniki in zasebne ustanove plačajo takso po tar. postavki 33., če to plačo kjerkoli zapisujejo, če pa ne obstoji prav noben pismeni podatek o izplačilu plače, potem tudi ni podlage za plačilo takse. Za ročne delavce v službi zasebnikov pa je že v pojasnilu z dne 1. II. 1928. povedano, da se plačuje ta taksa samo v tem primeru, če ročni delavci izdajajo potrdila o prejemu svojih dnevnic, oziroma če podpisujejo spiske mezdnih izplačil.

Rimski sporazum ni rešil madjarske kmetijske krize

Ob svojem zadnjem obisku v Budapešti je avstrijski kancelar Dollfuss, kakor se zatrjuje iz dobro poučene strani, konferiral z madjarskim ministrskim predsednikom Gömbösom v prvi vrsti zaradi izvedbe rimskega sporazuma, ki sicer še ni ratificiran, ki pa ga smatrajo Madžari že za veljavnega. Po tem sporazumu se je avstrijska vlada obvezala, da kupi na Madjarskem dva milijona meterskih stotov pšenice po izredni ceni 26 šilingov za metrski stot. Državne blagajne Madjarske so zlasti sedaj ob začetku izvozne sezone zelo suhe in zato bi hotela Madjarska čim prej realizirati to prodajo pšenice. Malo pa je verjetno, da bi mogla avstrijska vlada takoj dati 52 milijonov šilingov, kolikor bi veljala madjarska pšenica. Madjarski vladni krogi so se zato že sprijaznili z mislijo, da bi plačala Avstrija to pšenico z dobavo industrijskih izdelkov. V ta namen pa bi bila potrebna posebna kompenzacijska pogodba, ki jo je hotel Gömbös že skleniti, za katero pa Dollfuss očitno ni bil poseben navdušen, ker je že drugi dan po konferenci z Gömbösem odpotoval nazaj na Dunaj. Kakor vse kaže, ne bo Madjarski preostalo nič drugega, kakor da dobavi Avstriji pšenico na kredit in potrpežljivo čaka, kdaj bo mogla Avstrija to pšenico tudi plačati. Tako se je izkazalo, da je rimski sporazum na papirju prinesel Madjarski vse polno ugodnosti, praktični uspehi pa so dosedaj tako minimalni, da je ostala kriza madjarskega kmetijstva tako ostra, kakor je bila.

Diplomirani ekonomski in komercialisti se organizirajo

Danes, v soboto zvečer je v Trgovskem domu v Ljubljani ustanovni občni zbor podružnice Združenih diplomiranih ekonomistov in komercialistov. Občni zbor je ob 8 zvečer. Opozorjamo na ta občni zbor vse, ki se zanimajo za napredek našega gospodarstva. Organizirano in skupno delo naših gospodarskih strokovnjakov bo gotovo v korist vsemu gospodarstvu.

Takse za avtobusni promet

Agencija Avala razglasa: Glede oprostitve od takse iz tar. št. 101 taksne tarife pri avtomobilskem prometu je finančni minister sporazumno z gradbenim ministrom odredil, da se izjemno od določb točke 110 čl. 107 taksne in pristojbinskega pravilnika pri avtomobilskem prometu ne računa v osnovo z odmero takse izredna 10 % potna doklada, temveč se ta doklada mora izvesti iz takse iz tar. št. 101 v višini 15 %. Na podlagi tega se bo pri obračunavanju te takse v bodoče vzela ta taksa od bruto vrednosti voznega listka 25 %, oziroma 20 odstotkov od bruto voznine, od katere pripada državi na račun takse 12 %, ostalih 8 % pa izredni potni dokladi. Vozni listki se bodo prodajali na davčnih upravah, ki bodo taksne dohodke knjižile v taksnem dnevniku, dohodke od potne doklade pa kot depozit na račun dotične banovine. Nadzorstvo nad izvajanjem teh določb opravljajo organi finančne kontrole s podporo policijskih oblasti. Zato bodo banske uprave naložile lastnikom avtomobilskih podjetij, da morajo na zahtevo organov finančne kontrole ustaviti svoja vozila, da se izvrši revizija listkov. Kdor bi temu nasprotoval, se kaznuje z globo 2 do 5000 dinarjev.

Po svetu

Naš londonski poslanik Gjurić in sofijski poslanik Cincar-Marković se mudita te dni v Beogradu. Tudi pariški poslanik Spaljković je vsled prihoda Barthouja prišel v Beograd.

Zunanji minister Barthou se je na potu v Bukarešto sestal z avstrijskim kancelarjem Dollfussom, s katerim je konferiral o avstrijskem vprašanju.

Barthou je bil na svečani seji rumunskega parlamenta izvoljen za častnega državljan Rumunije.

Med bolgarsko vojsko in makedonstvujušimi je baje prišlo v petriškem okraju do bojev. V Sofiji se govori, da je bil v teh bojih ubit Georgije Nastev, desna roka Vanče Mihajlova.

Bolgarska vojska je našla v grobovih mnogo orožja, kamor so ga zakopali makedonstvujušči.

Rumunija namerava razpisati notranje posojilo v višini 4 milijard lejev, ki bi služilo za vojaške potrebščine in za plače uradnikom.

Predsednik Roosevelt je podpisal resolucijo, s katero napoveduje vstop Združenih držav v Mednarodni urad za delo.

Vrhovni inspektor francoske vojske general Weygand je odpotoval v London na važno konferenco z zastopniki angleškega generalnega štaba.

Čehoslovaška vlada je izdala nov zakon o tisku in cenzuri, s katerim se zelo poostrejuje kontrola nad časopisi.

Papenu je čestital za njegov govor pred visokošolci v Marburgu Hindenburg. Propagandno ministristvo je izjavilo, da je prepovedalo objavo Papenovega govora, ker je bil govor za dijake sicer primeren, ne pa tudi za široke sloje. Listi pišejo, da vsled Papenovega govora ne bo krize v nemški vladi.

Za novega nemškega veleposlanika v Moskvi je bil imenovan grof Schulten, dosedanji nemški poslanik v Bukarešti.

Teroristična akcija narodnih socialistov v Avstriji je znova oživela. Materialna škoda, ki so jo povzročili ti atentati, je precejšnja, človeških žrtve pa ni bilo.

Prehodne določbe nove avstrijske ustave stopijo v veljavo dne 1. julija. Med drugim pa bo po teh določbah odpravljena stalnost sodnikov.

V Avstriji pripravljajo — po vesteh hitlerjevskih lista »Völkischer Beobachter« — novo vlado. Predsednik nove vlade bi bil Rintelen, ki je znan po svojih simpatijah do hitlerjevcev. Dollfuss pa bi odšel za avstrijskega poslanika v Rim.

Objavljeni so bili ital. dekreti o ustanovitvi prvih osem korporacij. Lesna korporacija v Italiji šteje 23 članov.

Staviskijev sodelavec Pigaglio je v svojih izjavah ponovno zelo kompromitiral bivšega francoskega ministrskega predsednika Chautempsa.

Pri krvavih spopadih med levičarji in desničarji v Toulousu je bilo mnogo oseb ranjenih, tri pa so bile ubite.

Med madridsko in katalonsko vlado je bil v nekaterih točkah že dosežen sporazum, da je napetost znatno popustila.

Med Vatikanom in Španijo so naletela konkordatska pogajanja na razne težave.

Perzijsko-turška politična in vojaška zveza je zelo vznemirila angleške politične kroge, zlasti še, ker naj bi se tej zvezi pridružil še Irak.

Med Veliko Britanijo in Nizozemsko je bila sklenjena tajna pogodba za obrambo mej nizozemske Zapadne Indije. Sporazum je naperjen proti Japonski.

Sovjeti so izvedli reorganizacijo vojske. Revolucionarni vrhovni vojni svet je bil razpuščen, sedanji vojni komisariat pa se je izpremenil v komisariat za državno obrambo. Za načelnika z diktatorskimi pravicami je imenovan Vorošilov, za njegova namestnika pa Kamornik in Tuhačevski.

Kitajski pomorski razbojniki so napadli angleški parnik Shunten in odvedli več angleških državljanov v ujetništvo, da izsilijo od njih odkupnino. Angleške bojne ladje in bojna letala so začela takoj preganjati razbojnike in letalom se je tudi posrečilo, da so razbojnike dohiteli. Po kratkem bombardiranju z letal, so se razbojniki takoj udali. Vsi angleški ujetniki so bili rešeni.

Nemški parnik »Dresden« se je na norveški obali potopil. Na parniku je bilo 1400 nemških izletnikov, ki so se rešili, razen treh žen, ki so utonile, ker se je prevrnil rešilni čoln.

Denarstvo

Taksiranje bianco-menic

Zaradi povišanja taks je izdal davčni oddelek finančnega ministrstva pojasnilo, da se morajo predložiti davčni upravi v taksiranje najkasneje do 31. julija t. l. vse bianco-menice, ki so bile b uveljavljenju zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah pri poedincih in ustanovah. Če se te menice do določenega roka ne izpolnijo, se morajo vseeno predložiti pristojni davčni upravi v taksiranje. Če se navedene menice pojavijo po navedenem roku na starih meničnih blanketih in s prejšnjo višino takse, se mora doplačati ustrezna taksa.

*

Francoske terjatve v Jugoslaviji so znašale dne 31. maja 91,4 milijonov frankov, dočim so francoski izvozniki prejeli do takrat samo 67,6 milijonov. Saldo v korist Francije znaša torej 24,3 milijonov frankov.

Po izkazu Avstrijske narodne banke se je stanje vlog v avstrijskih hranilnicah povečalo za 24 na 2029 milijonov šilingov.

Banka za mednarodna plačila v Baslu je protestirala proti odložitvi plačil za Youngovo in Dawesovo posojilo, ker je banka prevzela jamstvo za ta plačila in bi sedaj vsled transfernega moratorija prišla v nemogoč položaj.

Trboveljska premogokopna družba v letu 1933

Trboveljska premogokopna družba, ena naših najvažnejših delniških družb, katere delovanje je naravnost merilo za produkcijo slovenskega premoga, je imela dne 20. t. m. pod predsedstvom g. André Luqueta, častnega guvernerja Banque de France svoj občni zbor, na katerem je bilo podano poročilo upravnega sveta družbe. Iz poročila posnemamo:

Gospodarska depresija, ki se je v letu 1932 občutno poostрила, je ostala v prvem lanskem polletju na isti stopnji, dočim se je pokazalo v drugem polletju **narahlo zboljšanje**. Oddaja industrijskega premoga je do konca leta stalno naraščala. Poročilo pravi, da je sicer neka utrditev stabilizacije gospodarskih razmer vidna, da pa je še **prezgodaj govoriti o končnem izboljšanju**. More pa se sklepati, da je višek krize prekoračen.

Čeprav je dne 1. aprila 1933 drž. železnica nekoliko povišala družbi dobavni kontingent, se dobave dejansko niso povišale, ker je potrošnja v prvih mesecih tega leta nazadovala. S 1. aprilom 1934. je ostal v veljavi dosednji kontingent. Cene pa so bile **vnovič znižane**, da dosega jo danes komaj polovico cen iz l. 1927 in 1928. Od tega znižanja je zadeto 40 % celotne oddaje in to sortiranih vrst, pri katerih edino je dobiček na zasebnem trgu. TPD se je zato morala prilagoditi tem razmeram v socialnem in gospodarskem pogledu.

Iz socialnih ozirov se je družba izognila splošnim redukcijam, izvedla pa je delne. Spomladi l. l. je med drugim reducirala plače in mezde. Kljub redukcijam je padlo **število delovnih dni** in večkrat so morali praznovati celo delavci, ki so ostali v službi.

Koncentracija produkcije v najbolj uspešnih obratih se je nadaljevala, manj plodni odkopi pa so se opuščali. Novo uvedene odkopne metode so znižale proizvodne stroške. Zaradi desorganizacije premogovnega trga ni bilo mogoče preprečiti nadaljnega nazadovanja cen. Nekatere vrste premoga so padle že pod zlato pariteto predvojnih cen. Investicije so se omejile na minimum.

Produkcija premoga je znašala v l. 1933 921.376 ton (v letu 1932 1.009.935), oddaja

premoga pa 961.258 (979.765) ton. Razlika se je krila z oddajo premoga iz zaloga. Oddaja se je v prvem polletju znižala za 13 odstotkov, v drugem polletju pa se je zvišala za 9 %.

Cementarna je bila zaradi zmanjšane gradbene delavnosti manj zaposlena. V l. 1932 je znašala produkcija 50.533 ton, v l. 1933 pa samo 39.526 ton. Vendar pa je ostal uspeh cementarne razmeroma še zadovoljiv.

Produkcija apna je znašala v l. 1933 5357 ton, v l. 1932. pa 5257 ton. Oddanih pa je bilo v l. 1933 5177 ton napram 5382 tonam v prejšnjem letu. Poročilo pravi, da ima vzdrževanje vsled slabih cen apna samo ta namen, da se porabijo manj vredne vrste premoga, ki občutno obremenjujejo premogovna skladišča družbe.

Glede bilance pripominja poročilo: Postavka »nevnovčeni dividendni kuponi« so znatno zmanjšani, ker se je začela l. 1933 izplačevati dividenda za l. 1931. Iz istih vzrokov ko lani so porasli »debitorije«. Plačevanje drž. železnic se je zboljšalo. Vsled zmanjšane čistega dobička so se kljub novim taksam in poostreni davčni praksi, davki družbe znižali.

Poročilo predlaga, da se od čistega dobička v višini 3.837.228 Din dotira 250.000 za uradniški pokojninski fond, ostanek pa

prenese na nov račun, kar je občni zbor soglasno odobril.

Iz bilančnega računa TPD posnemamo (vse številke v milijonih Din) Aktiva: montanska posest 46,1, posest zemljišč in gozdov 5,4, visoke zgradbe 17,3, rudniške naprave 40,6, strojne naprave 30,6, predčasno odkrivanje na dnevnih kopih 9,8, cementarna 15,6, drugi obrati 1,2, inventar 0,013, zaloge premoga, cementa in raznega obratnega materiala 18,6, gotovina v blagajni 1,6, efekti 2,3, debitoriji 166,9, kurzna razlika za izžrebljiva posojila 2,0, skupno 357,4 milijonov Din.

Pasiva: delniška glavnica 200,0, troje izžrebljivih posojil 4,7, rezervni fond 22,7, glavnična rezerva 12,7, posebna rezerva za kritje valutarnih izgub 35,5, specialni rezervni fond 7,7, neizplačane izrebane obligacije in kuponi 1,1, obresti posojil pro rata december 0,03, nevnovčeni dividendni kuponi 8,9, mezde za december 2,4, kreditoriji 57,6, račun izgube in dobička 3,8.

V računu izgube in dobička pa so navedene te postavke: stroški in plače 6,4, obresti in stroški posojil 0,3, izdatki za socialno skrbstvo 11,3, davki in takse 8,3, odpisi nepremičnin 17,9, odpisi dubioznih terjatev 0,4 in saldo dobička 3,8. Kosmati dobiček družbe je znašal l. 1933 46,8 milijonov dinarjev.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca padajoča; promet Din 4 milijone 537.591-89

Tudi v tem tednu je nalik predzadnjemu dajala Narodna banka na borznih sestankih zgolj devize Curih in sicer skupno za Din 125.000.—

Nasprotno pa je v primeri s prejšnjim tednom znatno narasel promet v privatnih devizah, osobito v klirinških, saj znaša omenjeni tedenski porast nad 1.744.000 dinarjev ali skoraj dve tretjini celotnega deviznega prometa v preteklem borznem tednu.

Porast oziroma padec prometa v poedinih devizah je razviden iz naslednje razpredelnice:

Devize: Berlin: (minuli teden —), tekoči teden (vse v tisočih dinarjev) 18; Dunaj (759) 1.961 priv. kliring; Budimpešta (33) 72; Bruselj (—) 1; Curih (587) 507; Dindeviza (289) 153 avstr. priv. kliring; London (335) 641 inkl. priv. kliring; Madrid (7) —; Newyork (234) 976; Pariz (178) 147; Praga (3) 1; Solun (36) — Boni; Trst (293) 61.

Značilno pa je kretanje deviznega prometa na posameznih borznih dnevih:

18. junija Din 864.624-16 London—Newyork
19. junija Din 1.767.934-59 Newyork—London
20. junija Din 1.750.860-35 Dunaj
21. junija Din 53.291-45 Din
22. junija Din 100.881-34 Din

Največji dnevni devizni promet izkazuje torkov in srediin borzni sestanek, katerih skupni zaključki znašajo več ko tri četrtine celotnega deviznega prometa.

V bonih grške Narodne banke tokrat ni bilo niti notic niti prometa, prav tako v španskih pesetah potom priv. kliringa, medtem ko je bil izredno živahen promet v avstrijskih šilingih, ki so bili ves tekoči teden zaključevani na bazi Din 9-35 do Din 9-45. Znatno manjši je bil promet v angl. funtih potom privatnega kliringa, ki so v tem tednu ostali brez notic.

Devize	18. junija 1934. najnižji	22. junija 1934. najvišji
Amsterdam	2313-18	2324-54
Berlin	1299-03	1309-83
Bruselj	797-18	801-12
Curih	1108-35	1113-85
London	171-80	173-40
Newyork	3383-28	3411-54
Pariz	225-27	226-39
Praga	141-90	142-76
Trst	293-46	295-86

Devizna tečajnica tekočega tedna očituje konstantno, čeprav mestoma le malenkostno opadanje tečajev skoraj vseh na tukajšnji borzi beleženih deviz.

Efektivno tržišče

Tendenca še vedno stalna

Zanimanje za državne papirje je ostalo docela neizpremenjeno in tudi notice ne kažejo bistvenih izprememb.

Državni papirji so notirali: 7% investicijsko od 70—71, 8% Blair od 60—62, 7% Blair od 55—56, 7% Seligman od 66—68, agrarne od 36—38, begluške od 54—55 in vojna škoda od 303—305.

Edino vojna škoda je popustila od ponedeljka na torek za tri poene v povpraševanju in pa 7% investicijsko posojilo, katerega denarni tečaj je od 20. t. m. na 21. t. m. oslabil za en poen.

Kranjska industrijska družba je notirala tudi v tem tednu ob neizpremenjenem tečaju Din 250.— za blago, dočim so notice ostalih industrijskih papirjev izostale. — Zaključkov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca zopet čvrsta

Od ponedeljka tekočega tedna dalje je koruza poskočila v ceni za 10 par in od 20. t. m. naprej pa še za daljnjih 2 in pol pare, medtem ko je cena moki in pšenici padla za 5 par pri kilogramu.

Prometa ni bilo.

Žito:

(Cene za 100 kg fco vagon)

Koruza: Din Din
popolnoma suha, s kvalitetno garancijo za 1. pol. jul., navadna voznina, slov. post., plačilo 30 dni 147-50 150-—

Pšenica:
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni 177-50 180-—
bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni 180-— 182-50

Mlevski izdelki:

Moka:
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni 275-— 280-—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni 280-— 285-—

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna

V tem tednu so bili na ljubljanski borzi zaključeni 4 vagoni tramov in tri va-



Naš pravi domači izdelek!

goni desk jelka-smreka za izdelovanje zabojev; deske so za Levanto.

Splošna situacija na lesnem trgu je še vedno mešana. Pogajanja glede izvoza lesa so se sicer že vršila, vendar pa definitivno ni še nič rešenega. Pač pa se čuje, da stopi v najkrajšem v veljavo pravilnik o reguliranju izvoza lesa. Ker se bodo gotovo po tem pravilniku razdeljevali izvozniki kontingenti lesa, je velike važnosti, da se vodi račun zlasti od strani naših gospodarskih ustanov, ker je ravno les največji izvozni produkt Slovenije in mora biti predvsem Slovenija polnovredno upoštevana.

Sicer pa kot rečeno nam podrobnosti tega pravilnika še niso znane.

Izvoz skoroda popolnoma počiva. Kar pride zanj sploh še v poštev je tesan les in III. in IV. kvaliteta v jelovini. V tesnem lesu se še vedno iščejo večinoma tramiči (filerji) za izvoz v Levanto. Vsled zastoja produkcije tramičev v prejšnjih letih filerjev zdaj občutno primanjkuje in je suhega blaga posebno težko dobiti.

Za trame debelejših dimenzij ni posebnega zanimanja in tudi cene ne konvencirajo. Kar se pa tiče bukovine, hrastovine in sploh trdega lesa je ostal položaj docela neizpremenjen in tudi trgovina počiva vsled previsoke carine.

V drvah in oglju je cena nekoliko popustila.

Povpraševanja:

Več vagonov neobrobjenih bukovih plohov, I., II., III., monte, suhih.

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah. Samo beli javor.

1 vagon orehovitih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hlodi, I.

3 vagoni orehovitih plohov, I./II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobrobjeni plohi, osušeno blago, 40—100, od 18 cm širine dalje.

Ponudbe:

Več vagonov Ia. orehovega lesa.

1 vagon Ia. jesenovih in lipovih hlodov.

1 vagon Ia. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo 20/50.



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domači izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

Organizacija našega lesnega izvoza

Iz Beograda poročajo, da je trgovinsko ministrstvo dokončno izgotovilo besedilo uredbe o organizaciji in kontroli lesnega izvoza. Uredba se v prvi vrsti nanaša na organizacijo izvoza v one države, ki so nam dovolile lesne izvozne kontingente. Izvoznice bo izdajala Družba za pospeševanje zunanje trgovine na podlagi ocene posebnega odbora našega lesnega gospodarstva, ki bo v ta namen ustanovljen.

Svobodni izvoz lesenih zabojev za sadje v Grčijo

Ispostava zagrebske trgov. industrijske zbornice na Sušaku sporoča na podlagi obvestila našega konzulata na Kreti, da je dovolila grška vlada za to leto prosti uvoz praznih lesenih zabojev za obaljenje sadja in grozdja. Lansko leto je samo Kreta uvozila 300.000 takšnih zabojev. Potrebne podatke in vzorce praznih zabojev daje zborniška Ispostava na Sušaku.

Nevarnost za naš žitni izvoz v Nemčijo

Nizozemska je prepovedala uvoz žita iz kompenzacijske kupčije, ki jo je sklenila I. G. Farben za rumunsko žito. Kakor pišejo listi, je verjetno, da bo Nizozemska prepovedala tudi uvoz vsega drugega kompenzacijskega žita iz Balkana. S tem bi bilo prizadeto tudi žito, ki bi ga po novi pogodbi izvažala Jugoslavija v Nemčijo.

*

Češkoslovaški žitni sindikat je odobril uvoz 2000 vagonov koruze iz držav Male antante.

Avstrija je uvozila v maju blaga za 98,6 milijonov šilingov, za 2,5 milijonov več ko v aprilu, izvozila pa za 67,3, to je 4,3 milijone manj ko v aprilu. Pasiva avstrijske trgovinske bilance so se v maju povečala od 24,5 na 31,3 milijone. V prvih 5 letošnjih mesecih je Avstrija skupno uvozila blaga za 471, to je za 27,6 milijonov več ko v istem času lani, izvozila pa za 337,7 milijonov šilingov ali za 60,2 milijonov šilingov več ko lani. Pasivnost avstrijske zunanje trgovine je znašala letos 133,3 lani pa 165,9 milijonov šilingov.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz Cvilak Martina in Josipine v Jarenini, kjer je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini poselnika in voznika Alojzija Weissa v Zg. Šiški. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik Anton Klavžar v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave dne 18. julija ob 10. Rok za oglasitev do 13. julija. Poravnalna kvota 60%.

Potrjuje se poravnava sklenjena med Francem Meškom, lastnikom modnega ateljeja v Celju in njegovimi upniki. Upniki dobe 50% kvoto, plačljivo v 16 zaporednih mesečnih obrokih. Soproga dolžnika pristopi kot porokinja in plačnica.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 23. junija objavlja med drugim: Pravilnik o zamenjavi obveznic 2 in pol odstotne državne loterijske rente za vojno škodo — Odredbo o cenah cementu in hidravličnemu apnu — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Mednarodni borzni indeks

Kakor v prejšnjem tednu, tako je bila tudi v preteklem tendenca na svetovnih borzah neenotna. Vendar pa so tečaji v celoti neznatno napredovali, kakor kažejo spodnje številke:

Koncem

	1927	100. 26. V.	2. VI.	9. VI.	16. VI.
London	79,3	76,3	77,3	77,3	77,3
Pariz	58,0	58,1	58,1	57,9	57,9
Berlin	30,2	30,5	31,9	32,3	32,3
Milan	77,3	76,4	77,8	77,4	77,4
Praga	57,5	56,8	56,4	56,9	56,9
Bruselj	25,5	24,5	24,8	25,1	25,1
Amsterdam	32,6	31,9	31,7	31,7	31,7
Stockholm	12,4	12,0	11,4	11,4	11,4
Curih	40,5	39,7	40,1	40,1	40,1
Dunaj	31,1	31,1	30,2	30,2	30,2
Newyork	55,7	53,7	58,3	58,3	58,3

Na podlagi tečajev teh 11 velikih borz izračunjeni borzni indeks se je v preteklem tednu dvignil od 45,3 na 45,4 odstotke

Dobava-prodaja

Začasna državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani odda potem ofertne licitacije dne 7. julija:

iz razlaščenih gozdov v Kočevju a) revir Grčarica A: hlodovino na panju od 1580 buk. dreves (ca 200 m³) in od 700 jelovih dreves (ca 1100 m³), b) revir Travnik: hlodovino na panju od 875 buk. dreves (ca. 1100 m³) in 1270 jelovih dreves (ca 3200 m³);

iz razlaščenih gozdov veleposestva Turjak v Medvedci, Mačkoveu in Mokricu: a) 900 m³ posekanega iglastega lesa za hlode in trame, b) za 200³ bukove hlodovine na panju in c) 350 m³ bukovih drv na panju.

Ponudbe je vložiti na predpisanih vzorcih pri gornji upravi.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 27. junija ponudbe o dobavi 14 plošč pločevine in električnega števca.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 3. julija ponudbe o dobavi 20.736 m³ borovih plohov, 20 akumulatorskih plošč in 10.000 tirefondov; do 1. avgusta pa o dobavi 10.000 m³ točlenega gramoza. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 8. julija ponudbe o dobavi risalnega orodja, 124 m tkanine za zastave, 25 m bombaževine in 23 vreten sukanca.

Dne 9. julija bo pri strojnem oddelku Direkcije pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo motovoa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Dne 9. julija bo pri skladišču 1. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo železnega in medenastega materiala. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Direkcija drž. železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani, sprejema do 30. junija ponudbe o oddaji naprave novega prizidka k postajnemu poslopju, novega stranišča in prekritja strehe na postaji Kranjska gora. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku vsak delavnik od 10. do 12. ure.)

Razpis glede oddaje prostorov »Kina Ljubljanski dvor« je razveljavljen in ne bo licitacije, ki je bila določena za dan 16. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Razno

Bolgarski pravniki so povabili sarajevske sodnike in advokate, da se udeležijo njih kongresa v Sofiji.

Obrotniška zbornica v Zagrebu se je izjavila proti vsaki okrnitvi pravice avtonomnih mest, zlasti proti odvzemu prenesenega delokroga.

Na podlagi zakona o pobijanju spolnih bolezni je izdal minister za soc. politiko in narodno zdravje pravilnik, po katerem se morajo v treh mesecih zapreti zadnje javne hiše v Jugoslaviji.

KUVERTA
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2. Vožarski pot 1
TVORNIKA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Veliko angleško bojno brodovje, ki šteje 70 edinic in ima posadko 30.000 mož, obišče začetkom prihodnjega meseca naša jadranska pristanišča.

Nova carinarnica v Banji Luki začne s prvim julijem poslovati.

Kmetijski oddelek banske uprave v Splitu je ocenil škodo po zadnji toči na 15 milijonov dinarjev.

Sladkorna tovarnica v Novem Vrbsu izkazuje za l. 1933 3,3 milijone Din izgube; kljub temu pa bo iz svojih prejšnjih prihrankov izplačala dividende po 50 Din od delnice.

Vsled vedno manjšega prometa so češkoslovaške železnice znižale potniško tarifo za 9 odstotkov. Znižane so dalje tarife za brzovlake in uvedene so znižane vozovnice za povratne voznje.

Mussolini piše novo dramo »Julij Cezar«. Na nemščino prevede dramo Italo Zingarelli, igrala pa se bo na dunajskem Burgtheatru.

V moskovski tovarnici za kemikalije Frundze je nastala silovita eksplozija, ki je porušila velik del tovarnice; 50 delavcev je bilo pri tem ubitih.

Nova madjarska žetev se ceni na 18 milijonov dvojnih stotov pšenice, 60 rži, 4-6 ječmena in 2-6 mil. dvojnih stotov ovsu.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Iržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Zadnji zagrebski tedenski sejem je bil bolj obiskan in tudi kupčijsko uspešnejši od prejšnjega tedna. Cene živini pa so ostale kljub temu neizpremenjene. Samo cene prašičem so narasle, predvsem vsled živahnega povpraševanja iz Slovenije.

Dogon: 20 bikov, 631 krav, 118 junic, 126 volov, 51 juncev, 236 telet, 625 konj in žrebet, 1 koza, 530 svinj in 511 pujskov.

Cene: biki po 3-70, krave za mesarje po 3 do 3-25, za klobase po 2 do 2-30, junice za klanje po 3 do 4, za rejo po 800 do 900 dinarjev od živali, voli I. vrste po 4-50 do 5-25, II. vrste po 3-50 do 4, bosanski po 3 do 3-25, junci po 3-50 do 4-25, živa teleta po 5 do 5-50, zaklana po 6-50 do 7-50, pitani prašiči po 7-50 do 8-25, nepitani po 6 do 7, zaklane svinje po 10-50 do 11, prašički do enega leta po 10-50 do 11, pujski po 80 do 110, zaklani pujski po 12 do 14 Din za kg, zaklani janjci po 6 do 8, lahki konji par po 4 do 5 tisoč, srednji po 5 do 6 tisoč, težki po 6 do 7 tisoč, jahalni konji po 3500 do 4500 konj, lahka žrebata po 1250, srednja po 1500 do 2000 Din in konji za klanje po 1-50 Din za kg.

Detelja po 45 do 50, otava po 40 do 45, seno po 30 do 35, slama za steljo po 30 dinarjev za sto kil.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem dne 15. junija 1934 je bilo pripeljanih 255 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 80 do 100, 7 do 9 tednov 120 do 130, 3 do 4 mesece 140 do 180, 5 do 7 mesecev 220 do 260, 8 do 10 mesecev 300 do 480, 1 leto stari 500 do 620 Din komad; 1 kg žive teže 5 do 6, mrtve 8-50 do 10 Din. Prodanih je bilo 122 svinj.

Dunajski živinski trg

Na dunajski goveji trg z dne 19. t. m. je bilo postavljenih 1741 glav živine, od katerih je bilo 1224 iz Avstrije. Iz Jugoslavije je bilo 93 volov, 28 bikov in 50 krav. Cene so bile te: Najboljši voli po 1-25, I. vrste po 0-90 do 1, II. vrste po 0-80 do 0-90, III. vrste po 0-70 do 0-80, biki po 0-68 do 0-90 in krave po 0-50 do 0-60 šilinga za kg. Voli so se pocenili za 5 grošev, biki in mršava živina pa za 2 groša. Trg je bil mlačen.

Na svinjski trg v torek je bilo postavljenih 10.452 pršutarjev in 2.916 špeharjev. Iz Jugoslavije je bilo 1384 špeharjev. Cene so bile te: mangelica prve vrste po 105 do 120, druge debele svinje po 105 do 115, pršutarji po 90 do 115 šilingov za sto kil. Prešiči vseh vrst so se pocenili za pet grošev. Kupčija je bila slaba.

Cene hmelju rastejo

Pretekli teden je poskočila cena hmelju v Zlatcu od 1500—1660 Kč na 1850—2000 Kč. Vzrok skoku cene je v veliki suši, ki je povzročila veliko škodo v hmeljskih nasadih. Če bi suša še nadalje trajala, je računati z nadaljnjim skokom cen. Ponudba hmelja pa ni velika in so bili že doseženi zaključki v višini do 2225 Kč, seveda le za prvovrsten hmelj. Tendence cen je še naprej čvrsta.

Vinski trg v Beli Crkvi

Povpraševanje je zelo padlo, vendar so ostale cene čvrste. Trte se lepo razvijajo in če ne bo elementarnih nezdod, se pričakuje tu srednja trgateg. V Beli Crkvi se plačujejo sedaj te cene: bela vina po 2-60 do 3, rdeča po 2-80 do 3-50, nova bela vina po 2-40 do 3 in nova rdeča po 2-60 do 3-20 Din.

Žitni trg v Sremski Mitrovici

Koncem tedna se je plačevala pšenica po 107, koruza po 97 Din za metrski stot. Ječmen je na mnogih krajih že dozorel in se je žetev že začela. Nagaja pa neprestani dež.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporočila
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi razno vrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlino za dišave z električnim obratom
Telefon št. 26-66 Centri na razpolago!

Program Ljubljanske radio-postaje

Nedelja, dne 24. jun. 8:15: Poročila — 8:30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9:00: Versko predavanje (dr. Regalat Čebulj) — 9:15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 9:45: Plošče — 10:00: Predavanje za delavce (Trbovlje, L. Mrzel) — 10:30: Slovenske narodne spremljevalne Radijskega orkestra, pojo ga. Ramšakova, gđ. Mišičeva, gg. Gostič in Janko — 11:15: Slovanska glasba, Radijski orkester — 12:00: Čas, reproduc. orkestralni koncert narodnih pesmi — 16:00: O vrtnicah (Virant Anton) — 16:30: Ljudska igra: Duše (Petrovič), društvo Rokod. pomočn. — 17:30: Naši pevski kvarteti in okleti (reproduc. koncert) — 20:00: Operetni dueti, pojeta ga. Štagljar-Kogejeva in g. Janko Vekoslav — 20:45: Dolinskova gramel kvartet — 21:15: Radijski orkester — 22:00: Čas, poročila, lahka glasba.

Ponedeljek, dne 25. jun. 12:15: Reproduc. citraški koncert — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, pevski jazz ansambli na ploščah — 18:00: Priprava zelenjave in sadja (gđ. Zemljanova) — 18:30: Zgodovina slovenske žene (ga. Zajc-Boškovičeva) — 19:00: Radijski orkester — 19:30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 20:00: Prenos opere iz Zagreba. V odmoru: Čas in poročila.

Torek, dne 26. jun. 11:00: Šolska ura: Kosovo in slepi guslar (V. Mlekuž) — 12:15: Ruska instrumentalna glasba na ploščah — 12:45: Poročila — 13:00: Čas, reproduc. dueti slovanskih narodnih — 18:00: Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva) — 18:30: Polke in koračnice v reproduc. glasbi — 19:00: Dolžnost Sokola glede na drž. vzgojo (M. Ambrožič) — 19:30: Stanje akcije za univ. knjižnico v Ljubljani (Fran Petre) — 20:00: Ob 70 letnem rojstnem jubileju Rih. Straussa: 1. Predavanje (dr. Dolinar); 2. Vokalni koncert g. Gostiča — 21:00: Radijski orkester — 22:10: Čas, poročila — 22:30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Opera, začetek ob 20.
Sobota, dne 23. junija: Katja Kabanova. Red B.